

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

09.06.2026

КАРАР

№ 10

**«2035 елга кадәр Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
«Кыр Шонталы авыл жирлегендә» су белән
тәэмин итү һәм су агызу схемасын
раслау турында»**

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законына, «Су белән тәэмин итү һәм су агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль законга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 05 сентябре № 782 «Су белән тәэмин итү һәм су агызу схемалары турында» карарына туры китереп «Кыр Шонталы авыл жирлегендә» муниципаль берәмлеге территориясендә өзлексез су белән тәэмин итүне һәм су агызуны оештыру максатында

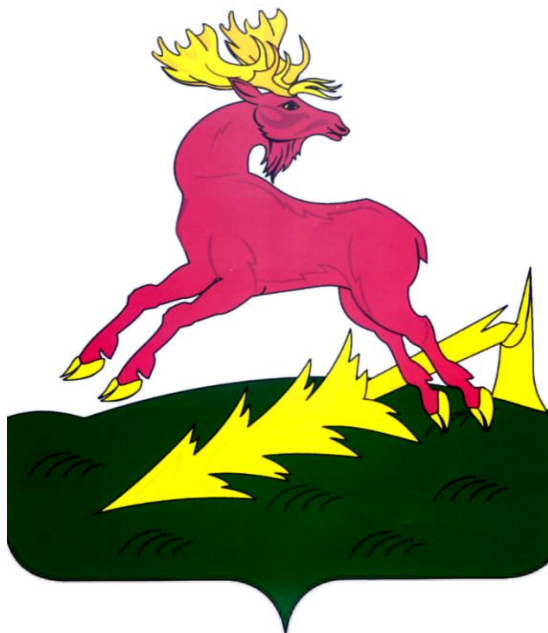
каrar бирәм:

1. 2035 елга кадәр Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Кыр Шонталы авыл жирлегендә» муниципаль берәмлеге су белән тәэмин итү һәм су түгү схемасын расларга» (1 нче кушымта).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтына <http://alekseevskiy.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.
3. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
Кыр Шонталы авыл жирлегендә
башкарма комитеты **Житәкчесе**

Г.Н.Кымова Г.Н.Кымова

2035 елга кадәр Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районының Кыр Шонталы авыл җирлегенә»
муниципаль берәмлегенә
**СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ҺӘМ СУ АГЫЗУ
СХЕМАСЫ**

Казан, 2026

ЭЧТӨЛӨК

ЭЧТӨЛӨК.....	2
БИЛГЕЛЭР ҺӘМ КЫСКАРТУЛАР.....	6
КЕРЕШ.....	19
КЫР ШОНТАЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....	20
БҮЛӨК 1. «КЫР ШОНТАЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ СУ БЕЛӨН ТЭЭМИН ИТҮ СХЕМАСЫ»	21
КИСӘК 1 «ҮЗӨКЛӨШТЕРЕЛГЭН СУ БЕЛӨН ТЭЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ ТЕХНИК-ИКТИСАДЫЙ ТОРЫШЫ»	21
1.1. Су белән тээмин итү системасын һәм структурасын тасвирлау һәм территорияне эксплуатацияләү зоналарына бүлү.....	21
1.2. Кыр Шонталы авыл жирлегенең үзөклөштерелгән су белән тээмин итү системасы колачламаган территориясе тасвирламасы.	22
1.3. Су белән тээмин итүнең технологик зоналары, үзөклөштерелгән һәм үзөклөштерелмәгән су белән тээмин итү зоналары (кайнар су белән тээмин итү системалары, салкын су белән тээмин итү системалары) тасвирламасы һәм үзөклөштерелгән су белән тээмин итү системалары исемлеген төзү.....	22
1.4. Үзөклөштерелгән су белән тээмин итү системаларын техник тикшерү (башкарылган булса) нәтижеләренең тасвирламасы.	23
1.4.1. Гамәлдәге су белән тээмин итү чыганакларының һәм су алу корылмаларының торышын тасвирлау.	23
1.4.2. Суны чистарту һәм эзерләүнең гамәлдәге корылмаларының тасвирламасы, су эзерләүнең кулланыла торган технологик схемасының су сыйфаты нормативларын тээмин итү таләпләренә туры килүен бәяләүне дә кертәп.....	26
1.4.3. Гамәлдәге үзөклөштерелгән насос станцияләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән су бирүнең энергия нәтижеләлеген бәяләү, ул билгеләнгән су күләмен бирүчән кирәкле электр энергиясенә чагыштырма чыгымы һәм барлыкка килгән басым (басым)дәрәжәсе нисбәте буларак бәяләнә.....	26
1.4.4. Су белән тээмин итү системаларының суүткәргеч челтәрләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, челтәрләрнең тузу зурлыгын бәяләүне һәм бу челтәрләр буенча транспортлау процессында суның сыйфатын тээмин итү мөмкинлеген билгеләүне дә кертәп.....	27
1.4.5. Су белән тээмин иткәндә барлыкка килә торган гамәлдәге техник һәм технологик проблемаларны тасвирлау.	27
1.4.6. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тээмин итүнең ябык системаларынан файдаланып, кайнар су белән тээмин итүнең үзөклөштерелгән системасы тасвирламасы.	28

1.5. Мәңге тунган грунтлар таралган территориягә карата суның туңуын булдырмау буенча гамәлдәге техник һәм технологик карарларның тасвирламасы.....	28
1.6. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы объектларына милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган затлар исемлеге, әлеге затларның шундый объектлары (мондый объектлар урнашкан зоналар чикләре) күрсәтелеп.	28
КИСӘК 2. «СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕҢ ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СИСТЕМАЛАРЫН ҮСТЕРҮ ЮНӘЛЭШЛӘРЕ»	29
2.1. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре.	29
2.2. Торак пункт үсешенең төрле сценарийларына бәйле рәвештә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерүнең төрле сценарийлары.	30
КИСӘК 3 «СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ҺӘМ КАЙНАР, ЭЧӘРГӘ ЯРАКЛЫ, ТЕХНИК СУ КУЛЛАНУ БАЛАНСЫ»	31
3.1. Су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, кайнар, эчә торган, техник суны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешләрен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп.	31
3.2. Су белән тәэмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм максималь су куллану тәүлегенә).	32
3.3. Кайнар, эчә торган, техник суны халыкның хужалык-эчә торган ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм жирлекләренә һәм шәһәр округларының башка ихтыяжларына бүлеп (янгын сүндерү, су сибү һ. б.) абонентлар төркемнәре буенча сатуның структур балансы.....	33
3.4. Статистик һәм исәп-хисап белешмәләреннән һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләрдән файдалануның гамәлдәге нормативлары турында белешмәләрдән, шул исәптән Кыр Шонталы авыл жирлегендә билгеләнгән эчәр су куллану нормаларынан чыгып, халыкның кайнар, эчәр, техник суны фактта куллануы турында белешмәләр.	34
3.5. Кайнар, эчә торган, техник суны коммерцияле исәпкә алуның гамәлдәге системасын һәм исәпләү приборларын урнаштыру планнарын тасвирлау.....	36
3.6. Су белән тәэмин итү системасының (территориаль бүленеш зоналарындагы эчәр су чыганаclarы, насос станцияләре гамәлдә булган зоналардагы эчәр су белән тәэмин итү системалары һәм тулаем торак пункт буенча) житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ.....	36
3.7. Торак пунктны үстерүнең төрле сценарийларын исәпкә алып, 2035 елга кадәр кайнар, эчәр, техник суны куллануның фаразланган баланслары (планлаштыру горизонтына туры китереп күрсәтелә), алар норматив документлар нигезендә кайнар, эчәр, техник суны куллану нигезендә, шулай ук халыкның суны куллануның агымдагы күләменнән, аның үсеш	

перспективаларын, составын һәм төзелеш структураларын исәпкә алып.	37
3.8. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәэмин итүнең ябык системаларыннан файдаланып, кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы тасвирламасы.	39
3.9. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны фактта һәм көтелгәндә куллану турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек)	39
3.10. Кайнар, эчә торган, техник су куллануның территориаль структурасы тасвирламасы, аны су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларның хисаплары буенча билгеләргә кирәк, технологик зоналарга бүлеп	41
3.11. Су белән тәэмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча, шул исәптән торақ биналарны, ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларны, сәнәгать объектларын су белән тәэмин итүгә, кайнар, эчә торган, техник суның факттагы чыгымнарыннан чыгып, абонентларның кайнар, эчә торган, техник суны перспективалы куллану турындагы белешмәләренә исәпкә алып бүлү фаразы.	41
3.12. Кайнар, эчә торган, техник суны транспортировкалаганда фактта һәм планлаштырыла торган югалтулар турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләре)	43
3.13. Су белән тәэмин итүнең һәм суларны агызуның перспективалы баланслары (су белән тәэмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәр, техник суны бирү һәм сатуның гомуми балансы, абонентлар төркемнәре буенча кайнар, эчәр, техник суны сатуның структур балансы).	45
3.14. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны перспективалы куллану турындагы мәгълүматлардан һәм аны транспортировкалаганда кайнар, эчәргә яраклы, техник суны югалтулар күләменнән, кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирүнең һәм куллануның таләп ителә торган күләмнәрен, елларга бүлеп, технологик зоналар буенча куәтләр кытлыгын (резервын) күрсәтеп, су алу һәм чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәтен исәпләү.....	47
3.15. Гарантиялүче оешма статусы бирелгән оешма исеме.....	49
КИСӘК 4. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӨР.....	50
4.1. Елларга бүлеп су белән тәэмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге.....	50
4.2. Су белән тәэмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның техник нигезләмәләре, шул исәптән чараларны урнаштыру (салу) урыннарын һәм техник характеристикаларын нигезләү, потенциал су белән тәэмин итү чыганақларының гидрогеологик характеристикалары, су белән тәэмин итү чыганақларының санитария характеристикалары, шулай ук Схемада каралган чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә күрсәтелгән характеристикаларның мөмкин булган үзгәрүе.....	53

4.3. Су белән тәэмин итү системасының яңа төзелә торган, реконструкцияләнә торган һәм эксплуатациядән чыгарырга тәкъдим ителә торган объектлары турында белешмәләр.....	53
4.4. Биналарның, корылмаларның, төзелмәләрнең суны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы һәм аларны кулланылган су өчен исәп-хисап ясаганда куллану турында белешмәләр.....	54
4.5. Торак пункт территориясендә торба үткәргечләр (трассалар) узу маршрутлары вариантларының тасвирламасы һәм аларны нигезләү.....	54
4.6. Насос станциясе, резервуар, су жыю башнясын урнаштыру турында тәкъдимнәр.	54
4.7. Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре.....	54
4.8. Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын гамәлдә һәм планлаштырылган урнаштыру карталары (схема).....	55
КИСӘК 5. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘҮ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘҮ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ЭКОЛОГИК АСПЕКТЛАРЫ.	56
5.1. Юынтык суларын агызганда (утильләштергәндә) үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә тәкъдим ителә торган су бассейнына зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.....	56
5.2. Су әзерләүдә кулланыла торган химик реагентларны (хлор һ. б.) тәэмин итү һәм саклау чараларын гамәлгә ашырганда әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.....	56
КИСӘК 6. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮГӘ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘҮГӘ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘҮГӘ КАПИТАЛ САЛУЛАР КҮЛӘМНӨРЕН БӘЯЛӘҮ.	58
6.1. Су белән тәэмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараның бәясен бәяләү.....	58
6.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә кирәкле капитал салулар күләмен бәяләү.	60
КИСӘК 7. «СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ӨЛКӘСЕНДӘ БӘЯЛӘР (ТАРИФЛАР)»	63
7.1. Соңгы 3 елны исәпкә алып, һәр җайга салына торган эшчәнлек төре буенча һәм һәр су белән тәэмин итү оешмасы буенча бәяләрне (тарифларны) дөүләт җайга салуы өлкәсендә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан билгеләнә торган расланган тарифлар динамикасы.	63
7.2. Су белән тәэмин итү схемасын эшләү вакытына билгеләнгән бәяләр (тарифлар) структурасы.....	64

7.3. Су белән тәэмин итү системасына тоташтырган өчен түләү, су белән тәэмин итү эшчән леген гамәлгә ашырудан акчалар керү.....	64
КИСӘК 8. «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫН ҮСТЕРҮ КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕНЕҢ ПЛАНЛЫ КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕ».	65
8.1. Тиешенчә кайнар һәм эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре.....	66
8.2. Су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре	68
8.3. Транспортировкада ресурслардан файдалануның нәтижәлелеге күрсәткечләре, шул исәптән су югалтуларын (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) киметү.....	70
8.4. Торак - коммуналь хужалык өлкәсендә дөүләт сәясәтен эшләү һәм норматив – хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.....	72
КИСӘК 9. «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ АЧЫКЛАНГАН ХУЖАСЫЗ ОБЪЕКТЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ (АЛАР АЧЫКЛАНГАН ОЧРАКТА) ҺӘМ АЛАРНЫ ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘҮГӘ ВӘКАЛӘТЛЕ ОЕШМАЛАР ИСЕМЛЕГЕ».	72
9.1. Үзәкләштерелгән системаларның ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге су белән тәэмин итү һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге.	72
БҮЛЕК 2. СУ АГЫЗУ СХЕМАСЫ.	73
КИСӘК 1. СУ АГЫЗУ ӨЛКӘСЕНДӘ ГАМӘЛДӨГЕ ХӘЛ.	73
1.1. Торак пункт территориясендәге агып төшүче суларны жыю, чистарту һәм эксплуатация зоналарына жибәрү системасы структурасы тасвирламасы.	73

БИЛГЕЛӨҮЛӨР ҺӘМ КЫСКАРТУЛАР

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
1	Абонент	Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү шартнамәсен һәм (яисә) су түгү шартнамәсен, салкын су белән тээмин итү һәм су түгүнең бердәм шартнамәсен төзегән яисә төзөргә тиешле физик йә юридик зат	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
2	Суүткәргеч чөлтәрөндә авария	Чөлтөрдөгө торба үткөргөчлөрнең, корылмаларның һәм жайланмаларның зарарлануы яисә алардан файдалануның бөзылуы абонентларга су бирүне тулысынча яисә өлөшчө туктатуга, территорияне су басуга китерә	МДК 3-02.2001	-
3	Канализация чөлтәрөндә авария	Внезапные разрушения труб и сооружений или их закупорка с прекращением отведения сточных вод и изливом их на территорию	МДК 3-02.2001	-
4	Суны аэрацияләү	Суны кислородка баету	ГОСТ 17.1.1.01-77	-
5	Су объекты	Табигый суларның коры жир өслегөндә йә тау токымнарында таралуның характерлы	ГОСТ 19179-73	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		формаларына һәм режим билгеләренә ия булган туплануы		
6	Су юлы	Бирелгән юнәлештә су кертү һәм чыгару өчен гидротехник корылма	ГОСТ 19185-73	-
7	Су алу	Сулыктан, су агымы яисә жир асты су чыганагынан су алу	ГОСТ 19185-73	-
8	Су алу скважинасы	Жир асты суларын алу өчен, кагыйдә буларак, әйләнмә торбалар һәм фильтр белән жиһазландырылган скважина	ГОСТ 25151-82	-
9	Су алу корылмасы	Сулыктан, су агымынан яисә жир асты су чыганагынан су үткәргечкә су алу өчен гидротехник корылма	ГОСТ 19185-73	-
10	Су этем башнясы	Ясалма терәк конструкции ядәге су өчен басымлы резервуар	ГОСТ 25151-82	-
11	Су агызу	Агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су агызу системасынан файдаланып кабул итү, транспортировка	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
12	Су хәстәрләү	Суның сыйфатын су кулланучылар таләпләренә туры китерү өчен эшкәртүнең технологик процесслары	ГОСТ 25151-82	-
13	Су куллану	Су объектларынан	ГОСТ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукый акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		халык хужалыгының теләсә нинди ихтыяж ларын канәгатьләндерү өчен файдалану	17.1.1.01-77	
14	Су үткәргеч	Кулланучыларны бил геле бер сыйфатлы су белән тәмин итү өчен су алуны, суүткәргеч насос станцияләрен, су чистарту яисә су эзерләү станциясен, суүткәргеч челтәрен һәм резервуарларны үз эче нә алган корылмалар	ГОСТ 25151-82	-
15	Суүткәргеч насос станциясе	Насос белән жиһазлан дырылган су үткәргеч корылмасы- су үткәр гечләргә һәм су үткәргеч челтәренә су күтәрү һәм бирү өчен көч жайланмасы	ГОСТ 25151-82	СНС
16	Су үткәрү челтәре	Куллану урыннарына су бирү өчен корылмалары булган торба үткәргечләр системасы	ГОСТ 25151-82	-
17	Суүткәргеч коесы	Суүткәргеч челтәрендә арматура урнаштыру һәм челтәрдән файдалану өчен каралган корылма	ГОСТ 25151-82	-
18	Су белән тәмин итү	Су эзерләү, эчәргә яр аклы яки техник суны абонентларга фйда ланып ташу һәм бирү	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		<p>үзәкләштерелгән яисә үзәкләштерелмәгән салкын су белән тээмин итү системалары (салкын су белән тээмин итү) яисә эзерләү, транспортировкалау һәм абонентларга кайнар су белән тээмин итүнең үзәкләштерел гән яисә үзәкләштерел мәгән системаларын (кайнар су белән тээмин итү)кулланып кайнар су бирү</p>		
19	Гарантия бирүче оешма	<p>Салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су жибәрүне гамәлгә ашыручы оешма, жирле үзидарә органы карары белән билгеләнгән (очрактардан тыш), әлеге Федераль законда каралган салкын су белән тээмин итү шартнамәсен, су түгү шартнамәсен, салкын су белән тээмин итү һәм су түгү буенча бердәм шартнамәне объектлары тоташтырылган теләсә кайсы зат белән төзөргә тиеш) салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең</p>	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		үзәкләштерелгән системасына (технологик яктан тоташтырылган		
20	Кайнар су	Эчәргә яраклы яки техник суны жылылык энергиясен кулланып жылыту юлы белән, ә кирәк булганда шулай ук чистарту, химик әзерлек һәм су белән башкарыла торган башка технологик операцияләр юлы белән әзерләнган су	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
21	Пычрак су агызу	Торба үткәргеч су объектына чистартылган суны агызучы	ГОСТ 25150-82	-
22	Саклау санитар зонасы	Үзәкләштерелгән хужалык - эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarының су сыйфаты начараюны булдырмау һәм суүткәргеч корымаларны саклау өчен махсус санитар-эпидемиологик режим билгеләнә торган территория һәм акватория	ГОСТ 17.1.1.01-77	ЗСО
23	Су белән тәмин итү чыганагы	Табигый яки антропоген өске сулык (елга, диңгез, күл, океан, сусаклагыч һ. б.) яки жир асты сулары, алуны тәмин итүчеләр кирәк микъдарны	СП 31.13330.2012	-

№ т/б	Термин	Билгелэмэ	Норматив хокукий акт, аның нигезендэ терминга билгелэмэ бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		кулланучыга агым суны озак вакыт кулланырга мөмкинлек бирүче		
24	Чыгуучы су	Су объектыннан килә торган су	ГОСТ 25151-82	-
25	Канализацион насос станциясе	Канализация челтәре буенча агынты сулар ны күтәрү һәм бирү өчен насос-көч жайлан масы белән жиһаз ландырылган канализация корылмасы	-	КНС
26	Канализация челтәре	Агынты суларны жыю һәм жиберү өчен торба үткәргечләр, каналлар яисә лотоклар һәм алардагы корылмалар	ГОСТ 25150-82	-
27	Канализацион чистарту корылмасы	Агып төшүче сулардагы билгеле бер матдәләрне таркату ,чыгару максат ында эшкәртү өчен бил геләнгән бина, корылма һәм жайланмалар комплексы	-	КЧС
28	Канализацион агызу	Биналардан һәм корыл Малардан канали зациягә агучы суны жиберә торган үткәргеч	ГОСТ 25150-82	-
29	Канализацион кое	Арматура урнаштыру һәм челтәрне эксплу атацияләү өчен билге ләнгән канализация челтәрендәге корылма	-	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
30	Канализация	Көндәлек, сәнагәт һәм яңгыр суларын агызу	ГОСТ 19185-73	-
31	Суларны зарарсызлан дыру	Агып төшүче суларны алардан патоген һәм санитария-күрсәткеч микроорганизмнарны бетерү максатында эшкәртү	ГОСТ 17.1.1.01-77	-
32	Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә)су түгүнең үзәкләштерелгән системасы объекты	Кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы (шул исәптән үзәк жылылык пунктлары), салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә)су түгү составына керүче, кайнар су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү өчен турыдан-туры файдаланыла торган инженерлык корылмасы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	Объект ҮС КСТС, ССТС и (яки) СТ
33	Суларны чистарту	Агынты суларны матдәләрне таркату өчен эшкәртү	ГОСТ 17.1.1.01-77	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукый акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
34	Эчә торган су	Эчү, ризык әзерләү һәм халыкның башка хужалык-көнкүреш ихтыяжлары өчен, шулай ук азык-төлек продукциясе житештерү өчен билгеләнгән шешәләргә салынган эчә торган судан тыш	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
35	Су резервуары	Су саклау өчен ябык корылма	ГОСТ 25151-82	РдВ
36	Санитар- саклау зонасы	Кешенең яшәү тирәлегенә, һәм сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаclarы булган объектлар һәм производстволар тирәсендәге махсус территория, махсус файдалану режимы белән, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативларында билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр киметүне тәмин итә, ә I һәм II куркынычлылык классы предприятиеләре өчен - гигиена нормативларында билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук һәм халык сәламәтлеге өчен	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	ССЗ

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		яраклы куркыныч дәрәжәсенә кадәр		
37	Су эзерләү станциясе	Су эзерләү өчен биналар, корылмалар һәм жайланмалар комплексы	ГОСТ 25151-82	ССП
38	Агынты сулар	Кешенең көнкүреш һәм житештерү эшчәнлегендә файдаланганнан соң була торган сулар	ГОСТ 17.1.1.01-77	-
39	Су белән тәмин итү һәм агызу схемасы	Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәклә штерелгән системалар ының техник-икътиса дый торышын һәм алар ның үсеш юнәлешләрен график (схема, сызым, топография - геодезия нигезе нигезендә жир асты коммуникацияләре планы, космоска һәм аэрофотога төшерү ма териалы) һәм текстлы тасвирлау жыелмасы (схема, сызым, план, космоска һәм аэро фотога төшерү материалы)	РФ ХК 05.09.2013 № 782	Схема СТиСТ
40	Техник су	Су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән яки үзәкләштерелмәгән системасыннан файдаланып бирелә торган, эчү, ризык эзерләү һәм халыкның	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукый акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		башка хужалык-көнкүреш ихтыяжлары өчен яисә азык-төлек продукциясе житештерү өчен билгеләнмәгән су		
41	Су агызуның технологик зонасы	Агып төшүче суларны су объектына агызу (агып төшүче суларны су объектына чыгару) өчен билгеләнгән бер инженерлык корылмасы яисә агып төшүче суларны су объектына агызу (агып төшүче суларны су объектына чыгару) өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән берничә инженерлык корылмасы аша су объектына агызу (канализация) үзәкләштерелгән системасының бер өлеше	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	СТ ТЗ
42	Су белән тәмин итүнең технологик зонасы	Кайнар су белән яисә салкын су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешманың суүткәргеч челтәренең бер өлеше, аның чикләрендә суның исәпләнгән чыгымы нигезендә кулланучыларга су биргәндә су басымының (басымының) норматив күрсәткечләре тәмин ителә	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	СТИ ТЗ

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
43	Үзәкләштерелгән су агызу системасы (канализация)	Су агызу өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	СТИ ҮС
44	Жирлекнең яисә шәһәр округының үзәкләштерелгән су агызу системасы	Жирлек яисә шәһәр округы территориясеннән су агызу өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
45	Кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы	Жылылык челтәреннән кайнар су алу юлы белән кайнар су белән тәэмин итү өчен (алга таба - жылылык белән тәэмин итүнең (кайнар су белән тәэмин итүнең) ачык системасы яисә кайнар су белән тәэмин итү челтәрләреннән йә үзәк жылылык пунктыннан файдаланып жылылык челтәреннән кайнар су алмыйча суны жылыту юлы белән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (алга таба - ябык система кайнар су белән тәэмин итүнең)	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	КСБТИ ҮС
46	Салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы	Су эзерләү, ташу һәм абонентларга эчә торган һәм (яисә) техник су бирү өчен билгеләнгән	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	ССБТИ ҮС

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы		
47	Эксплуатацион зона	Кайнар су белән тәэмин итүне яисә салкын су белән тәэмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешманың үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү системаларын эксплуатацияләү оешмасының бурычлары (жаваплылыгы) билгесе буенча билгеләнгән эксплуатация жаваплылыгы зонасы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
48	Су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү системаларының электрон моделе	Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә)су түгүнең үзәкләштерелгән системаларының, техник - икътисадый торышы турындагы мәгълүматны саклау, мониторинглау һәм актуальләштерү, күрсә телгән үзәкләштерелгән системаларда оператив- диспетчерлык идарәсе механизмын гамәлгә ашыру, гидравлик исәп- хисаплар үткөрүне тәэмин итү	РФ ХК 05.09.2013 № 782	-

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Кыр Шонталы авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген 2035 елга кадәр су белән тәэмин итү һәм су түгү схемасы «Су белән тәэмин итү һәм су түгү турында» 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ Россия Федерациясе Федераль законы һәм «Су белән тәэмин итү һәм су түгү схемалары турында» 05.09.2013 ел, № 782 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары таләпләре нигезендә эшләнган (алга таба – РФ ФЗ 07.12.2011 № 416; РФ ХК 05.09.2013 № 782).

Кыр Шонталы авыл жирлегенен су белән тәэмин итү һәм су түгү схемасының хисап техник документациясе составы һәм эчтәлегенә РФ ХК тарафыннан 05.09.2013 № 782 расланган су белән тәэмин итү һәм су түгү схемаларының эчтәлегенә карата таләпләргә һәм техник биремгә туры килә.

Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын эшлэгәндә башлангыч мәгълүматлар сыйфатында Россия Федерациясе ХК 05.09.2013 № 782 карары раслаган су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшләү һәм раслау Кагыйдәләренен 7 пункттында күрсәтелгән документлар һәм материалларның 2025 елга актуаль редакцияләре (версияләре) файдаланылды. Күрсәтелгәннәрдән тыш, Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм Кыр Шонталы авыл жирлеген территориясендә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрнен гамәлгә ашыручы оешмалар биргән өстәмә материаллар (башлангыч мәгълүматлар) файдаланылды.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә кыскача характеристика

Мәйданы 2074,4 км² булган Алексеевск районы Татарстан Республикасының үзәк өлешендә, федераль әһәмияткә ия Казан-Ырынбур автомобиль магистралендә урнашкан. Административ үзәге-шәһәр тибындагы Алексеевск бистәсе-Куйбышев сусаклагычы ярында, Казаннан көньяк-көнчыгышка таба 108 км ераклыкта урнашкан. Республиканың Чистай, Аксубай, Нурлат, Әлки, Спас районнары белән, Куйбышев сусаклагычы акваториясе буенча Лаеш һәм Балык Бистәсе районнары белән чиктәш.

Район икътисадында авыл хужалыгы мөһим урын алып тора. Авыл хужалыгы жирләренә гомуми мәйданы 126,6 мең га тәшкил итә. Авыл хужалыгының төп тармаклары булып сөт һәм ит терлекчелеге, бөртекле һәм азык культуралары житештерү тора. Районда сабан бодае, көзгә арыш, арпа, борчак, солы үстерелә. Алексеевск районының сөрүлекләр структурасында чөчүлек мәйданнарының 40% тан артыгы бөртекле культуралар, 36% ы — азык культуралары, 9% ы — техник культуралар өчен бүлеп бирелә. Гаилә фермалары актив үсә, 2015 елга кадәр районда 21 ферма төзелгән, алар бер елда 788 тонна сөт һәм 54 тонна ит житештергәннәр. Район сәнәгәте күбесенчә жинел производстволардан һәм төзелеш материаллары житештерүчеләрдән тора. Эре район компанияләренән «Алексеевск сөт-консерв комбинаты», Алексеевск нәфис туку фабрикасы, «Алексеевскдорстрой» һәм «Алексеевск керамикасы» н аерып карарга мөмкин.

Алексеевск районында 57 мәгариф учреждениесе эшли. Мәдәни өлкәдә китапханәләр, туган якны өйрәнүче Виталий Абрамов исемендәге Туган як музей, Салих Баттал исемендәге Зур Тигәнәле музей бар. Районның төп истәлекле урыннарының берсе-Биләр тарихи-археологик музей — тыюлыгы. Ул 1992 елда X-XIII гасырларда Идел—Кама Болгарының башкаласы Биләр шәһәрлегенә сакланып калган корылмалары нигезендә төзелгән. Биләр үзе 800 га мәйданлы һәйкәлләр комплексыннан гыйбарәт, аңа ныгытылган өлешләр, киң шәһәр яны, некропольләр, шәһәр яны утарлары һәм башкалар керә. Районда 25 меңгә яқын кеше яши. Шәһәр шартларында район халкының 46,5 % ы яши.

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Кыр Шонталы авыл жирлегенә — Алексеевск муниципаль районының төньяк өлешендә, Татарстан Республикасының үзәк өлешендә урнашкан муниципаль берәмлек.

Жирлек территориясенә гомуми мәйданы 8812 га тәшкил итә. Халыкның гомуми саны - 710 кеше.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнашкан:

- Кыр Шонталы авылы(административ үзәк);

-Кече Кызыл Яр авылы;

-Олы

Кызыл

Яр.

1 бүлек. «Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тээмин итү схемасы».

1 кисәк «Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының техник-икътисадый торышы».

1.1. Су белән тээмин итү системасын һәм структурасын тасвирлау һәм территорияне эксплуатация зоналарына бүлү.

Кыр Шонталы авыл жирлегенәң су белән тээмин итү системасы - үзәкләштерелгән.

Билгеләнеше буенча су белән тээмин итү системасы берләштерелгән, тээмин итә торган:

- торак, коммуналь һәм ижтимагый биналарның хужалык-эчү ихтыяжлары;
- предприятиеләрнең хужалык-эчү ихтыяжлары;
- эчәрлек сыйфатлы су таләп ителә торган предприятиеләрнең технологик ихтыяжлары;
- янгынга каршы ихтыяжлар;
- территорияләргә су сибү.

Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар исемлеге 1нче таблицада китерелгән.

Табл. 1 - Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар исемлеге

№ т/б	Тулы исеме	Сокращенное наименование	Юридик адрес (фактик адрес)	Су белән тээмин итү өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган жайга салына торган эшчәнлек төрләре
1	2	3	4	5
1	«Алексеевскводоканал» Ачык Акционерлык Жәмгыяте	«Алексеевскводоканал» ААЖ	Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Алексеевск шәһәр тибындагы поселогы, Комсомольская урамы, 82 Б	Эчәр су белән тээмин итү, шул исәптән транспортлау һәм абонентларга су бирүне дә кертеп

Көрнәле авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән бер оешма – «Алексеевскводоканал» ААЖ гамәлгә ашыра, ул эчәр су белән тээмин итүне, абонентларга су ташуны һәм бирүне дә кертеп, гамәлгә ашыра.

Су белән тээмин итү системасы гомуми структурага берләштерелгән элементлар комплексыннан гыйбарәт.

Алексеевск муниципаль районуның Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тээмин итү чыганаclarы булып артезиан скважиналарыннан чыгарыла торган жир асты сулары тора.

Кыр Шонталы авыл жирлеге муниципаль берәмлегенен су белән тээмин итү структурасы түбэндәге төп элементлардан тора:

- артезиан скважиналары;
- бүлү челтәре;
- кулланучылар.

Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тээмин итүнең чыганаclarы булып артезиан скважиналарыннан чыгарыла торган жир асты сулары тора.3 артезиан скважинасы кулланылышта.

Магистраль һәм квартал эчендәге үзәкләштерелгән суүткәргеч челтәре корыч, чуен һәм полиэтилен торбалардан эшләнган Д 32-159 мм. Суүткәргеч челтәрләрнең гомуми озынлыгы 14,03км тәшkil итә.

Хужалык-эчә торган су белән тээмин итү системасында су басымы 5,0-5,6 кгс/см² тәшkil итә.

1.2. Кыр Шонталы авыл жирлегенен үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары колачланмаган территорияләре тасвирламасы.

Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендә индивидуаль хосусый төзелеш зоналары үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары белән колачланмаган.

1.3. Су белән тээмин итүнең технологик зоналары, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тээмин итү зоналары (кайнаp су белән тээмин итү системалары, салкын су белән тээмин итү системалары) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары исемлеген төзү.

«Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрэндәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» РФ Хөкүмәтенен 05.09.2013 елгы 782 номерлы карары («Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшлөү һәм раслау кагыйдәләре», «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары эчтәлегенә таләпләр» белән бергә) су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә төшенчә кертәләр:

- «су белән тээмин итүнең технологик зонасы» - кайнар су белән яисә салкын су белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмага караган суүткәргеч челтәренен бер өлеше, аның чикләрендә суның исәпләнган чыгымы нигезендә кулланучыларга су бирелгәндә су басымының (басымының) норматив күрсәткечләре тээмин ителә.

Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасында су белән тээмин итүнең технологик зонасын билгеләүдән чыгып, Көрнәле авыл жирлеге бер технологик су белән тээмин итү зонасыннан гыйбарәт.

1.4. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын техник тикшерү (башкарылган булса) нәтижәләрен тасвирлау.

1.4.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чыганақларының һәм су алу корылмаларының торышын тасвирлау.

Кыр Шонталы авыл җирлеген су белән тәэмин итү чыганагы булып артезиан скважиналарыннан чыгарыла торган җир асты сулары тора. 3 артезиан скважинасы кулланылышта.

Кыр Шонталы авыл җирлеге территориясендәге су алу скважиналары буенча җыелма мәғлүмат Табл. 2.

2024 елда эчәргә җаеклы һәм техник су белән тәэмин итү өчен җаеклы җир асты суларын исәпкә алу Табл. 3.

Табл. 2 – Көрнөле авыл жирлеге территориясендөге су алу скважиналары буенча жылма мәгълүмат

№ т/б	пас порт буенча скважина №	Скважина урнашкан урын		Скважина бораулау елы	Хисап чорына скважинаның тирэнлеге	Билгеләнеше	Чыгарыла торган суның максаты	Торышы	Үлчәү аппаратура сы булу	Санитар-сәламәтлөндөрү һәм саклау чаралары	Су күтәрү жайланмасы (насос тибы, урнаштыру тирәнлеге)	Искәрмә
		Тасвирлау	Географик координаты									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	номерсыз	Алексеевск району, Кыр Шонталы авылы		1974	100	эксплуатацион	хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәмин итү өчен	канәгатләнәрлек			ЭЦВ 5-6,5-100	
2	номерсыз	Алексеевск району, Кыр Шонталы авылы		1974	100	эксплуатацион	хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәмин итү өчен	канәгатләнәрлек			ЭЦВ 6-6,5-105	
3	номерсыз	Алексеевск району, Кече Кызыл Яр авылы		1979		эксплуатацион	хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәмин итү өчен	канәгатләнәрлек			ЭЦВ 4-6,5-85	

Табл. 3. 2024 елда эчэргэ яраклы һәм техник су белән тээмин итү өчен яраклы жир асты суларын исәпкә алу

№ лицензия	№ скв.	Эшләтә башлау вакыты	Чыгарылган су – 2024 ел		Файдалану өчен су төре (ХПВ, ПТВ)	Суның биеклеге м.			Суның минеральләшүе, г/л		Искәрмә
			мең.м3/т.т	млн.м3/ел		эксплуатация башланганчы (статик дәрәжә)	эксплуатацияләүнең исәпләнгән срогы ахырына (динамик дәрәжә)	хисап елы ахырына (динамик дәрәжә)	эксплуатация башланганчы	хисап елы ахырына	
1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13
номерсыз	Кыр Шонталы АЖ		0,06	0,02	хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тээмин итү өчен						

1.4.2. Суны чистарту һәм эзерләүнең гамәлдәге корылмаларының тасвирламасы, су эзерләүнең кулланыла торган технологик схемасының су сыйфаты нормативларын тәэмин итү таләпләренә туры килүен бәяләүне дә кертеп.

Эчә торган суны предприятие үз артезиан скважиналарыннан ала.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең су белән тәэмин итү системасында 4 су башнясы урнаштырылган.

Табл. 4 – Су башнялары турында белешмәләр

№	Урнашкан урыны	Саны	Күләме, м3	Таушалу, %
1	Алексеевск м.р., Кече Кызыл Яр ав.	2	25	90
2	Алексеевск м.р., Кыр Шонталы ав.	2	25	80

Эчә торган суның сыйфатын контрольдә тоту

Бүлү челтәре аша абонентларга керә торган эчәргә яраклы суның сыйфатына контроль «Алексеевскводоканал» ААЖ химия-бактериология лабораториясе һәм жәлеп ителгән лабораторияләр тарафыннан алып барыла.

Контроль үткәргәндә. суның сыйфаты, су составында кеше организмына тискәре йогынты ясый торган зарарлы матдәләрнең булмавы билгеләнә.

1.4.3. Гамәлдәге үзәкләштерелгән насос станцияләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән су бирүнең энергия нәтижәлелеген бәяләү, ул билгеләнгән су күләмен бирү өчен кирәкле электр энергиясенен чагыштырма чыгымы һәм билгеләнгән басым (басым) дәрәжәсе нисбәте буларак бәяләнә.

Насос жиһазларының техник характеристикалары турында мәгълүматлар алга таба бирелде.

Табл. 5 – Насос жиһазлары турында мәгълүмат

№ т/б	пас порт буенча скважина №	Урнашкан урыны	Су күтәрү жайланмасы (насос тибы, урнаштыру тирәнлеге)
		Тасвирлау	
1	2	3	12
1	номерсыз	Алексеевск м.р., Кыр Шонталы ав.	ЭЦВ 5-6,5-100
2	номерсыз	Алексеевск м.р., Кыр Шонталы ав.	ЭЦВ 6-6,5-105
3	номерсыз	Алексеевск м.р., Кече Кызыл Яр ав.	ЭЦВ 4-6,5-85

1.4.4. Су белән тәэмин итү системаларының суүткәргеч челтәрләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән челтәрләренең тузу зурлыгын бәяләү һәм бу челтәрләр буенча транспортлау процессында суның сыйфатын тәэмин итү мөмкинлеген билгеләү.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең су белән тәэмин итү челтәре артезиан скважиналарыннан алып кулланучыларга кадәр салкын су ташу һәм тарату

өчен каралган. Салкын су халыкның хужалык, көнкүреш ихтияжларына, шулай ук янгын сүндерү ихтияжларына файдаланыла.

Челтәрләрнең гомуми озынлыгы 14,03 км тәшкил итә.

Табл. 6 – Су белән тәмин итү челтәрләре турында белешмәләр

№	Адрес	Озынлыгы, км	Материал	Таушалу %
1	Алексеевск м.р ,Кече Кызыл Яр ав.	2.13	Полиэтилен, корыч	60
2	Алексеевск м.р ,Кыр Шонталы ав.	11,9	Полиэтилен, корыч	70

Челтәрләр жир өсте һәм жир асты ысулы белән салынган. Суүткәргеч челтәрләрнең торбаүткәргеч материалы-корыч, полиэтилен.

1.4.5. Су белән тәмин иткәндә барлыкка килә торган гамәлдәге техник һәм технологик проблемаларны тасвирлау.

Жир асты суларында тимер, марганец һәм кремний концентрациясе югары, фтор микъдары түбән. Суда ирекле углекислотаның югары концентрациясе аның торба үткәргечләр, резервуарлар һәм жиһазлар металына карата тотрыксызлыгын һәм агрессивлыгын китереп чыгара.

Инцидентларның төп сәбәбе-сизелерлек таушалу нәтижәсендә суүткәргечләр өзелү, бу челтәр хужалыгының төп проблемасы булып тора.

Су белән тәмин итү системасындагы төп проблемалар:

1. Суүткәргеч челтәрләрнең нык тузуы. Транспортировка вакытында эчә торган су югалту.

2. СанПин 2.1.3684-21 эчә торган суының сыйфаты челтәргә жибәрелә торган суда марганец һәм тимер микъдары буенча туры килмәве.

3. Эчә торган суның сыйфаты СанПиН 2.1.3684-21 суүткәргечләр буенча транспортлау вакытында икенчел пычрану аркасында кайбер кулланучыларның судагы тимер микъдары буенча туры килмәве.

4. Кулланучыларга су китерүгә югары энергия чыгымнары.

5. ССТ үзәк системасының төп объектларында идарә итү (автоматлаштыру һәм диспетчерлаштыру) системаларының булмавы.

6. Торбаүткәргечләр салуның конструктив үзенчәлекләренә (янгын сүндерү гидрантлары (ПГ) урнаштырган жир асты үтәләше һ.б.) һәм торбаүткәргечләрне юу өчен махсус жиһазлар сатып алу кирәклегенә бәйле рәвештә магистраль һәм квартал эчендәге челтәрләрне юу буенча үткәрелә торган чараларның нәтижелелеге түбән.

1.4.6. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәмин итүнең ябык системаларын кулланып, кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасын тасвирлау.

Торак пунктның төп территориясен жылылык белән индивидуаль жылылык белән тәмин итү чыганаclarыннан тәмин итәләр. Локаль

котельныйлар социаль-мәдәни көнкүреш объектларын жылылык энергиясе белән тәмин итә.

Кулланучыларны кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы юк.

1.5. Мәңге туңган грунтлар таралган территориягә карата суның катуын булдырмау буенча гамәлдәге техник һәм технологик карарларның тасвирламасы.

Кыр Шонталы авыл жирлегә территориясендә мәңге туңган туфрак таралу зоналары юк.

1.6. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы объектларына милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган затлар исемлеге, әлеге затларның шундый объектлары (мондый объектлар урнашкан зоналарның чикләре) күрсәтелгән.

«Алексеевскводоканал» ААҖ милекчелек хокукын дәүләт теркәвенә алу турында 18.12.2006 № 16-16-002/2006-508.1 таныклык нигезендә су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы объектлары милекчәсе булып тора.

Кисәк 2. «Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү юнәлешләре».

2.1. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре.

РФ ФЗның 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 3 маддәсенң 1 пункты нигезендә су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәте түбәндәге максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

- өзлексез һәм сыйфатлы су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу юлы белән халыкның сәламәтлеген саклау һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту;

- суны экономияле куллану юлы белән энергетика нәтижәләлеген арттыру;

- агып төшүче суларны чистарту сыйфатын арттыру юлы белән су объектларына тискәре йогынтыны киметү;

- кайнар су белән тәмин итүне, салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгү белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешмалар эшчәнлеген нәтижәләлеген арттыру исәбенә абонентлар өчен су белән тәмин итүдән һәм су түгүдән файдалану мөмкинлеген тәмин итү;

- Кайнар су белән тәмин итү, салкын су белән тәмин итү һәм (яисә) су түгү белән тәмин итү системасын үстерүне тәмин итү һәм бу системалар белән идарә итүнең нәтижәле формаларын үстерү, инвестицияләр жәлеп итү

һәм кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмаларның кадрлар потенциалын үстерү.

РФ ФЗның 07.12.2011 № 416-ФЗ 3 маддәсенә 2 пункты нигезендә

су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәтенә гомуми принциплары булып:

- халыкны эчәр су, кайнар су һәм су агызу хезмәтләре белән тээмин итүнең өстенлегә;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсенә инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, хосусый инвестицияләргә кире кайтару гарантияләрен тээмин итү;

- Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы үзәк советының технологик һәм оештыру бердәмлеген һәм бөтенлеген тээмин итү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) ташландык суларны агызуны гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм аларның абонентларының икътисадый мәнфәгатьләргә балансына ирешү һәм аларны үтәү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмаларның су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыру өчен кирәкле икътисадый нигезләннгән чыгымнарыннан чыгып, су белән тээмин итү һәм су түгү өлкәсендә тарифлар билгеләү;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен тотрыклы һәм дискриминацияләнгәнми торган шартлар тээмин итү;

- абонентларның су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсенә керүенә бертигез шартларын тээмин итү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмалар, Россия Федерациясә дәүләт һақимияте органнары, Россия Федерациясә субъектлары дәүләт һақимияте органнары һәм су белән тээмин итү һәм су түгү өлкәсендә жайга салуны гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә ачыклығы.

Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәтенә билгеләннгән максатларыннан һәм принципларыннан чыгып, әлегә эш қысаларында Қыр Шонталы авыл жирлегенә үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерүнең түбәндәге төп максатлары формалаштырылды:

- абонентларга бирелә торган эчәргә яраклы һәм кайнар су әзерләүнең кирәкле сыйфатын тээмин итү;

- су әзерләү, ташу һәм абонентларга су бирү процессларының ышанычлылығын һәм энергия нәтижәләлеген арттыру;

- перспективалы төзелеш территорияләрендә һәм реконструкцияләнгән торган территорияләрдә төзелешкә һәм (яисә) реконструкцияләүгә планлаштырыла торган капитал төзелеш объектларын үзәкләштерелгән су белән тээмин итү.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерүнең күрсәтелгән максатларына ирешү өчен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча чаралар исемлегенә эшләнде (4.1 кара).

РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 04.04.2014 № 162/пр боерыгы белән расланган кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты, энергетик нәтижелелегә күрсәткечләре исемлегенең 2 пункты нигезендә Кайнар су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү белән тәэмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренә түбәндәгеләр керә:

- суның сыйфат күрсәткечләре (эчә торган суга һәм кайнар суга карата);
- су белән тәэмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның ышанычлылыгы һәм өзлексезлегенә күрсәткечләре;
- агып төшүче суларны чистарту күрсәткечләре;
- ресурслардан файдалануның нәтижелелегә күрсәткечләре, шул исәптән суны (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) югалту дәрәжәсе.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларына карата әлегә күрсәткечләр 8.1-8.4 пунктларда каралды.

2.2. Торак пункт үсешенең төрле сценарийларына бәйле рәвештә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерүнең төрле сценарийлары.

Кайнар су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү белән тәэмин итү системасы буенча перспективалы балансларны билгеләү өлешендә халык саны перспективасын билгеләү аеруча мөһим фактор булып тора, чөнки РФ территориясендә гамәлдә булган Кайнар су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү белән тәэмин итү системасы күпчелегә өчен әлегә категориядәге абонентлар өлешенә тиешле хезмәтләрдән файдалануның төп өлеше туры килә.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә халкының факттагы һәм перспективалы санын билгеләү максатында түбәндәге материаллар анализланды һәм кулланылды:

- 2019-2024 еллар чорында Россия Федерациясенен даими халкы саны турында Федераль дөүләт статистика хезмәте тарафыннан бастырылган мәгълүматлар.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә буенча 2024-2035 еллар чорында даими халык саны күрсәткечләре 7 нче таблицада китерелгән.

Табл. 7 - Кыр Шонталы авыл жирлегенә буенча 2024-2035 еллар чорында даими халык саны күрсәткечләре (ел ахырына)

Күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	чисап	фараз
-----------	-----------------	-------	-------

		2024	2025	2026	2027	2028	2029-2035
1	2	3	4	5	6	7	8
Халык саны	кеше	710	710	710	710	710	710

Кисәк 3 «Кайнар, эчә торган, техник суны су белән тәэмин итү һәм куллану балансы»

3.1. Су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, кайнар, эчә торган, техник суны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешләрен анализлау һәм бәяләүне дә кертеп.

Эчәргә яраклы, кайнар һәм техник суны сатуның гомуми балансы, аны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп, 8 нче таблицада китерелде.

Табл. 8 - Эчәргә яраклы, кайнар һәм техник су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, аны житештергәндә һәм Көрнәле авыл жирлегенә СТ ТЗ буенча транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп, елга мең м³

СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)
1	2	3	4	5
Кыр Шонталы авыл жирлегенә	-	-	-	-
Су алу, гомум	28,23	26,51	28,89	24,31
Авыл ихтыяжларына чыгым	0,00	0,00	0,00	0,00
Челтәргә жибәрү, гомум:	28,23	26,51	28,89	24,31
Югалтулар	5,59	5,30	4,69	2,43
Файдага жибәрү, гомум:	22,64	21,21	24,20	21,88
шул исәптә				
Халык	20,51	19,34	21,19	19,04
ССТ	20,51	19,34	21,19	19,04
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	0,62	0,69	0,79	0,79
ССТ	0,62	0,69	0,79	0,79
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	0,00	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	1,51	1,18	2,22	2,05
ССТ	1,51	1,18	2,22	2,05
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00

Кыр Шонталы авыл жирлегенә суүткәргеч челтәрләре буенча ташыганда эчәргә яраклы суның фактта югалуы:

- 2021 елда – суүткәргеч челтәрләренә эчәр су бирүнең 19,80% ы;
- 2022 елда – суүткәргеч челтәрләренә эчәр су бирүнең 19,99% ы;
- 2023 елда – суүткәргеч челтәрләренә эчәр су бирүнең 16,23% ы;

-2024 елда – сууткәргеч челтәрләренә эчә торган су бирүнең 10,00% ы.

3.2. Су белән тәэмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм тәүлеккә максималь су куллану).

2024 елда Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су бирүнең территориаль балансы (еллык һәм максималь су куллану тәүлегенә) 9 нчы таблицада китерелде.

Табл. 9 - Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм тәүлеккә максималь су куллану) 2024 елга.

№ т.б.	СТ ТЗ исеме	Эчәргә яраклы су бирү 2024 ел	
		еллык, мең м3/елга	*суны максималь куллану тәүлегенә, м3 / тәүлеккә.
1	2	3	4
1	Кыр Шонталы АЖ	24,31	0,09

Искәрмә: монда һәм алга таба СП 31.13330.2021 нең 5.2 пункты нигезендә максималь су куллану тәүлегенә тәүлеклек тигезсезлек коэффициенты 1,3 (Ксут.мах) кабул ителгән .

3.3. Кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны халыкның хужалык-эчэргэ яраклы ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм жирлекләрнең һәм шәһәр округларының башка ихтыяжларына бүлеп (янгын сүндөрү, су сибү һ.б.) абонентлар төркөмнәре буенча сатуның структур балансы.

2021-2024 еллар аралыгында Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм башка ихтыяжларга (янгын сүндөрү, су сибү һ.б.) бүленеп, абонентлар төркөмнәре буенча эчэргэ яраклы су сатуның структур балансы 10 нчы таблицада китерелгән.

Табл. 10 - 2021-2024 елларда Кыр Шонталы авыл жирлегендә халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм башка ихтыяжларга (янгын сүндөрү, су сибү һ. б.) бүлеп, абонентлар төркөмнәре буенча эчә торган, техник суны сатуның структур балансы, мең м3/елына

СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)
1	2	3	4	5
Кыр Шонталы авыл жирлегенә	-	-	-	-
Су алу, гомум	Добыча воды, всего	28,23	26,51	28,89
Авыл ихтыяжларына чыгым	Расход на с/ нужды	0,00	0,00	0,00
Челтэргэ жибэрү, гомум:	Отпуск в сеть, всего:	28,23	26,51	28,89
Югалтулар	Потери	5,59	5,30	4,69
Файдага жибэрү, гомум:	Полезный отпуск, всего:	22,64	21,21	24,20
шул исәптә	в том числе:			
Халык	Население	20,51	19,34	21,19
ССТ	ХВС	20,51	19,34	21,19
КСТ	ГВС	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	Бюджетные организации	0,62	0,69	0,79
ССТ	ХВС	0,62	0,69	0,79
КСТ	ГВС	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	Внутрицеховой оборот	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	Прочие потребители	1,51	1,18	2,22
ССТ	ХВС	1,51	1,18	2,22
КСТ	ГВС	0,00	0,00	0,00

3.4. Статистик һәм исәп-хисап белешмәләреннән һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләренә куллануның гамәлдәге нормативлары турында белешмәләрдән, шул исәптән Кыр Шонталы авыл жирлеге өчен билгеләнгән эчәр су куллану нормаларынан чыгып, халыкның кайнар, эчәр, техник суны фактта куллануы турында белешмәләр.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең СТ ТЗ буенча эчәр суны гомуми куллану (файдалы агызу):

- 2021 елда – 22,64 мең м3;

- 2022 елда – 21,21 мең м3;

-2023 елда – 24,20 мең м3;

-2024 елда-21,88 мең м3.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы су сатуның гомуми күләменнән халыкның эчәргә яраклы су куллануы 90% чамасы тәшкит итә.

Татарстан Республикасы муниципаль районнары (шәһәрләре) өчен күпфатирлы һәм торак йортларда салкын су белән тәэмин итү буенча коммуналь хезмәтләрдән файдалану нормативлары Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 21.08.2012 ел № 131/о боерыгы белән билгеләнгән һәм түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

Табл. 11 - Коммуналь хезмэтлэрдэн файдалану нормативлары, аена бер куб. м/кеше

Су бүлү колонкаларыннан	Канализациясез суүткөргөчлө фатир тибындагы торак йортларда	Суүткөргөчлө һәм үзәк яисә жирле (выгреб) канализацияле фатир тибындагы торак йортларда:				Суүткөргөчлө, үзәк яисә жирле (выгреб) канализацияле һәм үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителешле фатир тибындагы торак йортларда:					Тулай торак			
		суүткөргөч һәм канализация белән ваннасыз	газ белән тәэмин ителгән	ванналы һәм су жылыткычлы	ванналы һәм су жылыткычлы, күп нокталы су аергычлы	юынгычлар һәм юу урыны белән жиһазландырылган	юынгыч, юу урыны һәм душ белән жиһазландырылган	душ белән жиһазландырылган утыргыч ванналар белән	1500 мм дан 1700 мм га кадәр озынлыктагы ванна белән жиһазландырылган душлы	Кайнар су белән үзәкләштерелгән һәм аларны төзөкләнде рүгә таләпләр югары булган 12 каттан артык биеклектөгө	душ ыз	гомум душлы	барлык бүлмәдә душлы	бинаның һәр секциясінде торак бүлмә янындагы катларда гомуми кухня һәм душ бүлмәсе блогы белән
1.20	2.50	2.87	3.63	5.76	6.37	2.00	3.33	4.24	4.39		1.19	1.06	1.52	1.83

3.5. Кайнар, эчэ торган, техник суны коммерцияле исэпкэ алуның гамэлдэге системасын һәм исэпләү приборларын урнаштыру планнарын тасвирлау.

РФ Федераль законының 23.11.2009 № 261-ФЗ 13 маддәсенәң 9 өлеше нигезендә су белән тәэмин итүне гамэлгә ашыручы оешмалар үзләре тәэмин итә яки тапшыра торган энергетика ресурсларын исэпкэ алу приборларын урнаштыру, алмаштыру, эксплуатацияләү буенча эшчәнлек алып барырга тиеш. Әлегә таләпләр нигезендә, су алу корылмалары тарафыннан алына торган һәм бүлү челтәрләренә бирелә торган суның гомуми күләмен исэпкэ алу максатларында Кыр Шонталы авыл жирлегә хәрби көчләренәң СТ ТЗ-гамэлдэге су алу корылмаларында һәм СВП да- техник исэпкэ алу приборлары урнаштырылган.

3.6. Су белән тәэмин итү системасының (эчэр су чыганаclarы, территорияль бүленеш зоналарындагы насос станцияләре гамэлдә булган зоналардагы эчэр су белән тәэмин итү системалары һәм тулаем торак пункт буенча) житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ.

Кыр Шонталы авыл жирлегә СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм эчэр су белән тәэмин итү СВП ның житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ 12 нче таблицада китерелгән.

Табл. 12 - Су алу корылмаларының һәм эчэргә яраклы һәм техник су белән тәэмин итү СВП ның житештерү куәтләре резервларын һәм дефицитларын анализлау.

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2024 ел
1	2	3
1.	СТ ТЗ № 1	-
1.1.	Суүткәргеч челтәрләргә эчэр су чыгару (тәүлеккә уртача), м3/тәүлек.	66,60
1.2.	Су чистарту корылмаларының билгеләнгән житештерүчәнлегә (егәрлегә), м3/тәүлек.	
1.3.	Су чистарту корылмаларының фактик житештерүчәнлегә (егәрлегә), м3/тәүлек.	
1.4.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлек резервы (дефицит), м3/тәүлек.	
1.5.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлегә резервы (дефициты), %	

3.7. Торак пунктны үстерүнең төрле сценарийларын исэпкэ алып, 2035 елга кадәр кайнар, эчэр, техник суны куллануның фаразланган баланслары (планлаштыру горизонтына туры китереп күрсәтелә), алар норматив документлар нигезендә кайнар, эчэр, техник суны куллану нигезендә, шулай ук халыкның суны куллануның агымдагы күләменнән, аның үсеш перспективаларын, составы һәм төзелеш структуралары.

Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчэргэ яраклы су куллануның фаразланган баланслары 13 нче таблицада китерелде.

3.8. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәэмин итүнең ябык системаларын кулланып, кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасын тасвирлау.

Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендә кайнар су белән тәэмин итүнең ябык системаларын кулланып үзәкләштерелгән КТС системалары юк.

3.9. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны фактта һәм көтелгәндә куллану турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек).

Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәр суны фактта һәм көтелгәндә куллану (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек) турында мәгълүматлар 14 нче таблицада китерелгән.

3.10. Кайнар, эчэ торган, техник су куллануның территориаль структурасы тасвирламасы, аны су белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларның хисаплары буенча билгеләргә кирәк, технологик зоналарга бүлөп.

Кыр Шонталы авыл жирлегендә 1 СТ ТЗ бар, аның ярдәмендә Көрнәле авыл жирлеге абонентлары эчәр һәм кайнар су белән тээмин ителә. Көрнәле авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы, техник су куллану күрсәткечләре 3.1, 3.2, 3.3 бүлекчәләрдә китерелгән.

3.11. Абонентларның кайнар, эчәр, техник суны перспективалы куллану турындагы белешмәләренә исәпкә алып, су белән тээмин итүгә, шул исәптән торак биналарны, ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларны, сәнәгать объектларын су белән тээмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы.

Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су белән тээмин итүгә эчәр су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы 15 нче таблицада китерелгән.

3.12. Кайнар, эчэ торган, техник суны транспортировкалаганда факттагы һәм планлаштырылган югалтулар турында белешмэләр (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләр).

Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча транспортировкалаганда эчэргә яраклы суны фактта һәм планлаштырылган югалтулар (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләр) турында мәгълүматлар 16 нчы таблицада китерелде.

3.13. Су белэн тээмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның перспективалы баланслары (гомуми - кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны бирү һәм сату балансы, территориаль - су белэн тээмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны бирү балансы, структур - абонентлар төркемнәре буенча кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны сату балансы).

Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәр су белэн тээмин итүнең перспектив баланслары 17 нче таблицада китерелгән.

3.14. Кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны перспективалы куллану турындагы мэгълүматлардан һәм аны транспортировкалаганда кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны югалтулар күлөмөнән, кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны бирүнең һәм куллануның таләп ителә торган күлөмнәрен, елларга бүлөп, технологик зоналар буенча куәтләр кытлыгын (резервын) күрсәтеп, су алу һәм чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәтен исәпләп чыгару.

Кыр Шонталы авыл жирлегә СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның кирәкле куәтен исәпләү 18 нче таблицада китерелгән. СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның таләп ителә торган куәтен исәпләү.

Табл. 18 - Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның кирәкле куәтен исәпләп чыгару

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030-2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	СТ ТЗ № 1	-	-	-	-	-	-	-
1.1.	Суүткәргеч челтәрләргә эчәр су чыгару (тәүлеккә уртача), м3/тәүлек.	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60
1.2.	Су чистарту корылмаларының билгеләнгән житештерүчәнлеге (егәрлеге), м3/тәүлек.							
1.3.	Су чистарту корылмаларының фактик житештерүчәнлеге (егәрлеге), м3/тәүлек.							
1.4.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлек резервы (дефицит), м3/тәүлек.							
1.5.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлеге резервы (дефициты), %							

3.15. Гарантиялүче оешма статусы бирелгән оешма исеме.

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитетының 29.08.2014 елгы 472 номерлы карарына ярашлы рәвештә «Алексеевскводоканал» ААЖ үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү һәм (яисә) су агызу системалары өчен гарантиялүче оешма статусы бирелде.

РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ нигезендә түбәндәге төшенчәләр һәм таләпләр кертелде һәм билгеләнде:

-1 бүлек 2 статьясы: «гарантиялүче оешма – жирлекнең, шәһәр округының жирле үзидарә органы карары белән билгеләнгән салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешма, ул салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системасына объектлары тоташтырылган теләсә кайсы зат белән салкын су белән тәмин итү шартнамәсен, су түгү шартнамәсен, салкын су белән тәмин итү һәм су түгүнең бердәм шартнамәсен төзәргә тиеш»;

-2 бүлекнең 6 статьясы: жирлекләренң, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең һәр үзәкләштерелгән системасы өчен гарантиялүче оешманы билгеләү һәм аның эшчәнлек зоналарын билгеләү керә;

-3 бүлегенң 12 статьясындагы 1 пункты: «Жирлекләренң, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең һәр үзәкләштерелгән системасы өчен гарантияле оешманы билгелиләр һәм аның эшчәнлек зоналарын билгелиләр. Үзәкләштерелгән су агызу системалары өчен гарантияле оешма билгеләнми»;

- 3 бүлегенң 12 статьясындагы 2 пункты: «Салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы һәм суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләреннән эксплуатациялүче оешмага, әгәр бу оешманың суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләренә салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су жиберүне гамәлгә ашыручы барлык оешмалардан иң күп абонентлар кушылган булса, гарантиялүче оешма статусы бирелә»;

- 8 бүлекнең 42 статьясындагы 2 пункты: «2013 елның 1 июленә кадәр жирлекнең, шәһәр округының жирле үзидарә органнары су белән тәмин итүдә һәм ташландык суларны агызуда (суны һәм ташландык суларны транспортировкалауда) катнашучы суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен инвентаризациялиләр, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын раслыйлар, гарантияле оешманы билгелиләр, аның эшчәнлек зоналарын билгелиләр».

4 кисэк. Үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системалары объектларын төзү, реконструкциялэү һәм модернизациялэү буенча тэкъдимнэр.

4.1. Елларга бүлөп су белэн тээмин итү схемаларын гамэлгэ ашыру буенча төп чаралар исеMLEге.

Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендэ үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итүне үстерү буенча еллар буенча бүленеп, техник нигезлэмэлэрне һәм төп параметрларны күрсөтөп, төп чаралар исеMLEге түбэндөгө таблицада китерелгэн.

Табл. 19 - Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итүне үстерү буенча елларга бүлөп, Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча чараларның техник нигезләмәләрен һәм төп параметрларын күрсәтеп, төп чаралар исемлеге

№ Т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	Чараның төп техник характеристикалары						Техник нигез	Тормышка ашыру вак., ел	
		суүткәргеч челтәре		прочие объекты					башлау	бетерү
		L, м	D, мм	су алу корылмасы, м³/тәү	СВП, м³/тәү	ВНС, м³/сәг	РДВ, саны(шт.) х күләме(м³)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 нче төркем. Кулланучыларны тоташтыру максатларында объектлар төзү, реконструкцияләү яки модернизацияләү										
1.1. Кулланучыларны тоташтыру максатларында яңа челтәрләр төзү										
1.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларының (су белән тәэмин итү челтәрләреннән тыш)куәтен һәм житештерүчәнлеген арттыру										
2 нче төркем. Абонентлар капитал төзелешенә яңа объектларын тоташтыруга (технологик тоташтыруга) бәйлә булмаган үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының яңа объектларын төзү, шул исәптән:										
2.1. Су белән тәэмин итүнең яңа челтәрләрен төзү:										
3 нче төркем. Гамәлдәге объектларның тузу дәрәжәсен киметү һәм (яисә төрле чыганақлардан ресурслар китерү)максатларында гамәлдәге объектларны реконструкцияләү яисә модернизацияләү										
3.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү яки модернизацияләү										
3.1.1.	Су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү яки модернизацияләү	2525	32-159					Озак вакыт эксплуатацияләү срогы нәтижәсендә торбаүткәргечнең физик тузуы, минераловаталы жылыткычлы корыч һәм ПВХ пленкалы торбаүткәргечне ППУ торбаүткәргечкә алмаштыру	2025	2035
3.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тәэмин итү челтәрләреннән тыш)модернизацияләү яисә реконструкцияләү:										
4 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларының башка чаралар төркемнәренә кертелмәгән экологик нәтижәләлеге арттыруга, ышанычлылык, сыйфат һәм энергия нәтижәләлеге күрсәткечләренә планлы күрсәткечләренә ирешүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру										
5 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау, шул исәптән:										

№ Т/Б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	Чараның төп техник характеристикалары					Техник нигез	Тормышка ашыру вак., ел	
		суүткәргеч челтәре		прочие объекты				башлау	бетерү
		L, м	D, мм	су алу корылмасы, м³/тәү	СВП, м³/тәү	ВНС, м³/сәг			
	5.1. Су белән тәэмин итү челтәрләрен эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау								
	5.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының башка объектларын (су белән тәэмин итү челтәрләреннән тыш) эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау								

4.2. Су белән тээмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның техник нигезләмәләре, шул исәптән урнаштыру (салу) урыннарын һәм чараларның техник характеристикаларын нигезләү, потенциал су белән тээмин итү чыганакларының гидрогеологик характеристикалары, су белән тээмин итү чыганакларының санитария характеристикалары, шулай ук схемада каралган чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә күрсәтелгән характеристикаларның мөмкин булган үзгәрүе.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә территориясендә үзәкләштерелгән су белән тээмин итүне үстерү буенча төп чараларның техник нигезләмәләре 4.1 бүлекчәсендә китерелгән.

4.3. Яңа төзелә торган, реконструкцияләнгән торган һәм эксплуатациядән чыгарырга тәкъдим ителә торган су белән тээмин итү системасы объектлары турында белешмәләр.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә СТС ҮС үстерү кысаларында түбәндәге төп чаралар карала:

Суүткәргеч челтәрләрен реконструкцияләү

Кыр Шонталы авыл жирлегендә су белән тээмин итү челтәрләрен эксплуатацияләүнең уртача үлчәү срогы 28 ел тәшкил итә, ә тәкъдим ителгән хезмәт срогы - 30 ел. Зыян күрү һәм аварияләр статистикасы аварияләрнең артуын күрсәтә. Аварияләр үсеше тизләнешкә күзәтелә, бу турыдан-туры челтәр ресурсларының бетүе белән бәйле. Инцидентларның күпчелеге квартал челтәрләрендә, бигрәк тә техник подпольеларда салынган челтәрләрдә күзәтелә. Зыян күрүнең төп сәбәбе-корыч торбаларның коррозиядән тузуы.

Гамәлдәге су челтәрләрен алмаштыру шәһәр кулланучыларына су белән тээмин итү хезмәтен күрсәтүнең ышанычлылыгын һәм сыйфатын тээмин итү максатларында кирәк.

Квартал челтәрләрен модернизацияләгәндә, бигрәк тә техподпольеларда салынганнарын, ПНД 100 полиэтилен торбаларынан файдалану карала. Полиэтилен торбаларның хезмәт итү вакыты 50 ел тәшкил итә. Полиэтиленның үзлекләре аны корычтан файдалы аерып тора:

- полиэтиленның химик нейтральгә аның су белән контакт вакытында коррозиягә тулысынча чыдам булуына ярдәм итә;

- эластиклыкның югары дәрәжәсе (сызыкча киңәю 7,5% ка кадәр) грунт хәрәкәтенә чыдам булырга мөмкинлек бирә;

- эчке өслегенә шомбу булуы гидравлик каршылыкны киметә, үсүне булдырмый, шул исәптән бизчел бактерияләр колонияләре исәбенә дә;

- полиэтиленның сыгымчалык модуле түбән булу сәбәпле, гидроударлар барлыкка килү, шулай ук су каткан вакытта жимерелү ихтималы сизелерлек кими.

4.4. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның суны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы һәм кулланылган су өчен исәп-хисап ясаганда аларны куллану турында белешмәләр.

Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын актуальләштерү моментына Кыр Шонталы авыл жирлегендә халыкка эчәр суны СТ ТЗ буенча сатуның гомуми күләмнән яқынча 10% исәпләү юлы белән билгеләнә, бу әлеге категориядәге абонентларның коммерцияле исәпләү приборлары белән жиһазландырылуы турында сөйли.

Шул ук вакытта, әлеге приборлар күрсәткечләренә туры китереп, салкын су куллану өчен исәп-хисапларны тулысынча күчерү максатында, күпфатирлы торак йортларны коммерцияле исәпкә алу гомумийорт приборлары һәм хосусый торак фондын индивидуаль исәпкә алу приборлары белән жиһазлау буенча эшләрне дәвам итәргә кирәк.

4.5. Торак пункт территориясендә торба үткәргечләр (трассалар) узучы маршрутлары вариантларының тасвирламасы һәм аларны нигезләү.

Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү кысаларында яңа су белән тәмин итү чөзләрләрен төзү чаралары каралмый.

4.6. Насос станцияләрен, резервуарларны, су жыю башняларын урнаштыру урыны турында тәкъдимнәр.

Насос станцияләрен һәм резервуарларны урнаштыру урыннары гамәлдәге нигезләмәгә туры китереп сакланып кала.

4.7. Кайнар су, салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре.

Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү кысаларында ССТ үзәк системасының реконструкцияләүгә яки модернизацияләүгә тәкъдим ителә торган гамәлдәге объектларын урнаштыру зоналары чикләрен үзгәртү күздә тотылмый.

Инженерлык инфраструктурасы объектларын урнаштырганда объектларның торак, жәмәгать төзелешенә һәм рекреация зоналарына зарарлы йогынтысын булдырмау зарур, бу зарарлы йогынты чыганақларыннан норматив өзеклекләр билгеләү белән тәмин ителә. Жир асты чыганақларыннан яңа су алу корылмаларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләрен геологик разведка эшләре үткәрелгәннән соң карарга кирәк.

4.8. Кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын гамәлдә булган һәм планлаштырылган урнаштыру карталары (схемалары).

Кыр Шонталы авыл жирлеген су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын актуальләштерү кысаларында яңа мөйданчыкларда ССТ үзәк системасы объектларын төзү күздә тотылмый.

Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектларының гамәлдәге урнашу картасы (схемасы) 1 нче рәсемдә китерелгән.

Условные обозначения

- границы муниципальных образований
- территории населенных пунктов
- здания, строения, сооружения
- зеленые насаждения
- леса, лесозащиты
- водные объекты
- улично-дорожная сеть
- автомобильные дороги

Водопроводная сеть

- существующие водоводы
- планируемые водоводы
- водозаборные связники (существующие)
- водозаборные связники (планируемые)
- существующие сооружения водопроводной сети (насосные станции, водонапорные башни)
- планируемые сооружения водопроводной сети (насосные станции, водонапорные башни)

- колодезь водозаборный (существующий)
- колодезь водозаборный (планируемый)
- x пожарные гидранты

Схема водоснабжения Степношенталинского сельского поселения Алексеевского муниципального района РТ
 Фрагмент 2. с. Малый Красный Яр

1 нче рәсем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларының гамәлдәге урнашу картасы (схемасы)

5 бүлек. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү чараларының экологик аспекты.

5.1. Юылу суларын агызганда (утильләштергәндә) су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә тәкъдим ителә торган объектларның су бассейнына зарарлы йогынтысын булдырмау чаралары турында белешмәләр.

Эчә торган суның сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән барлык чаралар әйләнә-тирә мохитне һәм халыкның сәламәтлеген саклау чараларына кертелергә мөмкин. Әлеге чараларны гамәлгә кертүнең нәтижәсе-гражданнарның сәламәтлеген һәм тормыш сыйфатын яхшырту.

Кыр Шонталы авыл жирлеген хужалык-эчәр су белән тәмин итү жир асты су чыганаclarыннан, жир асты суларының скважиналы төркемле су алуларыннан файдалануга нигезләнгән.

5.2. Су эзерләүдә кулланыла торган химик реагентларны (хлор һ.б.) тәмин итү һәм саклау чараларын гамәлгә ашырганда әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.

СП 31.13330.2021 буенча жир асты су жыюларында житештерүчәнлегә тәүлегенә 50 м3 артык. Башлангыч суның гигиена нормаларына туры килүенә карамастан, суны зарарсызландыру системасын (чараларын) күздә тотарга кирәк. Соңгы дистә елларда суны ультрафиолет нурланыш белән зарарсызландыру ысулы һәм аны гамәлгә ашыру өчен жайланмалар су эзерләү һәм ташландык суларны агызу системаларында киң таралыш алды. Аны куллану эчә торган суның таләп ителгән сыйфатын тәмин итәргә һәм экологик проблемаларны оптималь хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Суны ультрафиолет белән зарарсызландыру технологиясе оксидлаштыру технологияләре белән чагыштырганда кайбер өстенлекләргә ия, атап әйткәндә:

- бактерияләргә, вирусларга һәм иң гади төзелешлеләргә йогынтының югары нәтижәлелеге;

- суны хлорлау һәм озонлаштыру өчен хас булган һәм кеше сәламәтлегенә һәм су мохитенә тискәре йогынты ясый торган өстәмә күренешләрнең һәм икенчел продуктларның булмавы;

- агулы материаллар (хлор, хлорлы реагентлар, озон) белән эшләү һәм махсус куркынычсызлык чараларын оештыру кирәк булмай;

- ультрафиолетны артык дозада кулланганда тискәре нәтижәләр булмай;

- УФ-жиһазның энергия сыйдырышлылыгы аз булу сәбәпле эксплуатация чыгымнары түбән;

- УФ-жиһазларның жыйнак булуы, аңа хезмәт күрсәтү өчен периферия системаларының булмавы һәм, нәтижәдә, УФ-зарарсызландыру станцияләрен төзүгә капитал чыгымнарның түбән булуы.

УФ технологиясенең төп өстенлекләре:

- микроорганизмнарның киң спектрына, шул исәптән иң гади төзелешлеләрнең вируслары һәм цисталары кебек хлорлануга чыдам микроорганизмнарга карата зарарсызландыруның югары нәтижәлелеге;
- суның һәм һаваның физик-химик һәм органолептик үзлекләренә йогынты ясалмау, өстәмә продуктлар барлыкка килмәү, артык дозалау куркынычы юк;
- капитал чыгымнарның түбән булуы, энергиядән файдалану һәм эксплуатация чыгымнары;
- УФ жайланмалары компактлы һәм кулланырга жигел, махсус куркынычсызлык чараларын таләп итми.

6 кискәк. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә капитал салулар күләмен бәяләү.

6.1. Су белән тәмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның бәясен бәяләү.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә капитал кертемнәр күләмнәрен (хакларын) бәяләү түбәндәге норматив хокукый актлар нигезендә башкарылды:

-Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 29.05.2019 № 314/пр боерыгы белән расланган төзелеш бәясенә эреләштерелгән нормативларын эшләү һәм куллану методикасы, шулай ук аларны раслау тәртибе;

- Россия Төзелеш Министрлыгының 05.03.2025 № 131/пр «Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативларын раслау турында» Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативлары, боерыгы. НЦС 81-02-14-2025. 14 нче жыентык. Су белән тәмин итү һәм канализациянең тышкы челтәрләре» (алга таба-НЦС 81-02-14-2025);

- Россия Төзелеш Министрлыгының 05.03.2025 № 136/пр «Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативларын раслау турында» Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативлары, боерыгы. НЦС 81-02-19-2025. 19 нчы жыентык. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары» (алга таба-НЦС 81-02-19-2025).

Чараларның бәяләрен 2024 ел бәяләреннән аларны гамәлгә ашыру еллары бәяләренә китерү өчен 2027 елга кадәр чорга Россия Федерациясенә социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә билгеләнгән индекс-дефляторлар кулланылды (база варианты буенча «Куллану бәяләре индексы» юлы буенча). Кулланылган индекслар-дефляторлар 20 нче таблицада китерелгән.

Табл. 20 – 2024 ел бәяләрәннән чараларның бәяләрән аларны гамәлгә ашыру еллары бәяләрәнә китерү өчен кулланылган индекслар-дефляторлар

Күрсәткеч исеме	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-2035
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Узган елга карата үсеш темпы	100,0%	106,6%	105,4%	105,0%	104,3%	104,3%	104,3%	104,3%	104,3%	104,3%	104,3%
2024 елга карата үсеш темпы	100,00%	106,60%	112,00%	117,00%	121,30%	125,60%	129,90%	134,20%	138,50%	142,80%	147,10%

6.2. Үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системалары объектларын төзүгэ һәм реконструкциялүгэ кирэкле капитал салулар күләмен бэялэү.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең СТ ТЗ буенча үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системасы объектларын төзүгэ, реконструкциялүгэ һәм модернизациялүгэ кирэкле капитал салулар күләмен бэялэү (НДСны исәпкә алмыйча) түбэндәге таблицада китерелгән.

Табл. 21 – Кыр Шонталы авыл жирлеге СТ ТЗ буенча үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә кирәкле капитал салулар күләмен бәяләү (НДСны исәпкә алмыйча)

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	Сату еллары бәяләрендә капитал салулар күләме (НДСны исәпкә алмыйча), мең сум.										Гомум
		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-2035	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 нче төркем. Кулланучыларны тоташтыру максатларында объектлар төзү, реконструкциялү яки модернизациялү												
1.1. Кулланучыларны тоташтыру максатларында яңа чөлтәрләр төзү												
1.2. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының гамәлдәге объектларының (су белән тәмин итү чөлтәрләреннән тыш)күәтен һәм житештерүчәнлеген арттыру												
2 нче төркем. Абонентлар капиталы төзелешенә яңа объектларын тоташтыруга (технологик тоташтыруга) бәйлә булмаган үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының яңа объектларын төзү, шул исәптән:												
2.1. Су белән тәмин итүнең яңа чөлтәрләрен төзү:												
3 нче төркем. Гамәлдәге объектларның тузу дәрәжәсен киметү һәм (яисә төрлө чыганақлардан ресурслар китерү)максатларында гамәлдәге объектларны реконструкциялү яисә модернизациялү												
3.1. Гамәлдәге су белән тәмин итү чөлтәрләрен реконструкциялү яки модернизациялү												
3.1.1.	Су белән тәмин итү чөлтәрләрен модернизациялү һәм реконструкциялү	1 717,27	1 810,00	1 900,50	1 982,23	2 067,46	2 156,36	2 249,09	2 345,80	2 446,67	2 551,87	21 227,26
3.2. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тәмин итү чөлтәрләреннән тыш)модернизациялү яисә реконструкциялү:												
	төркемдә барлығы 3	1 717,27	1 810,00	1 900,50	1 982,23	2 067,46	2 156,36	2 249,09	2 345,80	2 446,67	2 551,87	21 227,26
4 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларының башка чаралар төркемнәренә кертелмәгән экологик нәтижәләлеген арттыруга, ышанычлылык, сыйфат һәм энергия нәтижәләлегенә күрсәткечләренә планлы күрсәткечләренә ирешүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру												
	Программа буенча гомум	1 717,27	1 810,00	1 900,50	1 982,23	2 067,46	2 156,36	2 249,09	2 345,80	2 446,67	2 551,87	21 227,26

Карала торган чаралар өчен финанслау чыганакалары булып:

- торак-коммуналь секторны үстерү буенча муниципаль, региональ һәм (яисә) федераль программалар кысаларында бүлеп бирелә торган бюджет акчалары;

- су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешмаларның амортизация түләүләре, табыш исәбенә кайтарыла торган капитал салуларга чыгымнар рәвешендә үз акчалары.

7 кисэк. «Су белэн тээмин итү өлкэсендэ бэялэр (тарифлар)»

7.1. Соңгы 3 елны исэпкэ алып, һәр жайга салына торган эшчәнлек төре буенча һәм һәр су белэн тээмин итү оешмасы буенча бэялэрне (тарифларны) дәүләт жайга салуы өлкэсендэ Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан билгелэнэ торган расланган тарифлар динамикасы.

2024-2025 елларга эчэ торган суга гамәлдәге расланган тарифлар 22 нче таблицада китерелгән.

Таблица. 22 – Көрнәле авыл жирлегенә эчэр суга тарифлар, 2024-2025 елларга

Тариф исеме	2024г.	2025г.
Алексеевский м. р. авыл жирлекләрен су белэн тээмин итү	31,04 сум м3 – 1 ярты ел 37,57 сум м3 – 2 ярты ел	37,57 сум м3 – 1 ярты ел 46,83 сум м3 – 2 ярты ел

7.2. Су белән тээмин итү схемасын эшләү вакытына билгеләнгән бәяләр (тарифлар) структурасы.

Бәяләр (тарифлар) структурасы буенча мәгълүматлар бирелмәгән.

7.3. Су белән тээмин итү системасына тоташкан өчен түләү һәм су белән тээмин итү эшчәнлеген гамәлгә ашырудан кергән акчалар.

Проектлана торган, төзелә торган, реконструкцияләнгән торган яисә төзелгән, әмма кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтырылмаган капитал төзелеш объектларын тоташтыру (технологик тоташтыру) тәртибе РФ Хөкүмәтенең 30.11.2021 № 2130 «Капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру) кагыйдәләрен раслау турында, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларының һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актлары нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» карары белән билгеләнә.

Тоташтыру (технологик тоташтыру) гамәлгә ашыручы оешма тоташтыруга (технологик тоташтыруга) билгеләнгән тарифлардан чыгып һәм тоташтыру (технологик тоташтырыла торган) йөкләнешен исәпкә алып, мөрәжәгать итүченең объектны тоташтыру (технологик тоташтыру) ноктасыннан, шул исәптән мөрәжәгать итүченең суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләрен тоташтыру (технологик тоташтыру) ноктасыннан алып, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су таратуның үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру ноктасына кадәр, исәпләнелә.

Объектларның тоташтырыла торган (тоташтырыла торган) йөкләнеше күләме тәүлегенә 250 м³ дан артып киткән һәм (яисә) төзелә торган тышкы диаметры 250 мм дан артып киткән су белән тээмин итү һәм (яисә) ташландык суларны агызу челтәрләреннән файдаланып (йөкләнешнең иң чик дәрәжәсе), шулай ук, Кагыйдәләрдә каралган очракта, мөрәжәгать итүченең язма ризалыгы булганда гамәлгә ашырыла торган мөрәжәгать итүчеләргә карата капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру), «Капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру) кагыйдәләрен раслау турында, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларының һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актлары нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 30.11.2021 № 2130 карары белән расланган тоташтыру өчен түләү күләме, тоташтыруның техник мөмкинлеген тээмин итә торган чараларны

гамәлгә ашыру чыгымнарын, шул исәптән су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларының гамәлдәге объектларын реконструкцияләү һәм (яисә) модернизацияләү чыгымнарын исәпкә алып, тарифларны жайга салу органы тарафыннан индивидуаль билгеләнә.

Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты белән йөкләнешнең түбәнрәк (югарырак) дәрәжәсе яисә торба үткәргечнең зуррак (кечерәк) диаметры билгеләнергә мөмкин (әлеге пунктта күрсәтелгән йөкләнешнең чик дәрәжәсе (торба үткәргеч диаметры) белән чагыштырганда, тоташтырган өчен түләү тарифларны жайга салу органы тарафыннан индивидуаль билгеләнә).

8 бүлек. «Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренең планлы күрсәткечләре».

РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 04.04.2014 № 162/пр боерыгы белән расланган кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты, энергетик нәтижәләлеге күрсәткечләренең 2 пункты нигезендә ССТ Үзәк системасын үстерү күрсәткечләренә түбәндәгеләр керә:

- эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре:

- эчәр суның сыйфатын житештерү тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган су белән тәмин итү чыганаclarынан, суүткәргеч станцияләреннән яисә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының башка объектларынан бүлү суүткәргеч челтәренә бирелә торган эчәр су пробаларының өлеше (%);

- бүлү суүткәргеч челтәрендә эчә торган суның сыйфатын производство тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчә торган су пробалары өлеше (%);

- су белән тәмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре:

- салкын су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы Оешмага караган үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү системасы объектларындагы аварияләр, зарарланулар һәм башка технологик бозылулар нәтижәсендә салкын су белән тәмин итү буенча салкын су белән тәмин итү оешмасы йөкләмәләрен үтәгән урыннарда суүткәргеч челтәренең елга озынлыгын исәпләгәндә теркәлгән өзеклекләр саны (ССТ үзәк системасы объектларында аварияләрнең һәм зарарлануларның чагыштырма саны) (бер. км);

- энергетика нәтижәләлеге күрсәткечләре:

- суүткәргеч челтәренә бирелгән суның гомуми күләмендә транспортта йөрткәндә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларында су югалтулар өлеше (%);

- эчә торган суны эзерләү һәм транспортировкакалауның технологик процессларында кулланыла торган электр энергиясенә транспортлана торган су күләме берәмлегенә (кВт·сәг/м³) чагыштырмача чыгымы.

ССТ Үзәк системасын үстерү күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре

Кыр Шонталы авыл жирлеге түбәндә каралган, шул ук вакытта күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләре ССТ Үзәк системасы объектларын эксплуатацияләүче оешмалар биргән башлангыч күрсәткечләргә туры китереп билгеләнгән, ә күрсәткечләренең пландагы күрсәткечләре (2025-2035 елларга)

4.1 бүлегендә каралган чараларны гамәлгә ашыру шартларыннан билгеләнгән.

8.1. Кайнар һәм эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре.

Кыр Шонталы авыл жирлегенең ССТ ҮС буенча су сыйфаты күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре (эчә торган суга карата) түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 22 – Кыр Шонталы авыл жирлеге ССТ Үзэк системасының су сыйфаты күрсәткечләренә факттагы һәм пландагы күрсәткечләре (эчә торган суга карата)

№ т.б.	Күрсәткеч исеме	Үл. бер.	Фактик әһәмият			Фарази әһәмият							
			2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2031 ел	2032-2035 ел
1.	Эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре												
1.1.	Эчәр су сыйфатын житештерү тикшерүе нәтижеләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган су белән тәэмин итү чыганаclarыннан, суүткәргеч станцияләреннән яисә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасының башка объектларыннан бүлү суүткәргеч челтәренә бирелә торган эчәр су пробаларының өлеше	%	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
1.2.	Бүлү суүткәргеч челтәрендә эчә торган суның сыйфатын производство тикшереп торыу нәтижеләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчә торган су пробалары өлеше	%	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0

8.2. Су белән тәмин итүнең ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре.

Кыр Шонталы авыл җирлегенең ССИ ҮС буенча су белән тәмин итүнең ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 23 - Кыр Шонталы авыл жирлегенең ССТ ҮС буенча су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре

№ т.б.	Күрсәткеч исеме	Үл. бер.	Фактик әһәмият			Фарази әһәмият							
			2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2031 ел	2032-2035 ел
2.	Су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре												
2.1.	Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы объектларында кайнар су белән тәэмин итүнең, кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән объектларында аварияләр, зарарланулар һәм башка технологик хокук бозулар нәтижәсендә барлыкка килгән кайнар суны, салкын суны кайнар су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешма тарафыннан йөкләмәләрне үтәү урыннарында теркәлгән су бирүдә өзеклекләр саны су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү, елга суүткәргеч челтәренең озынлыгын исәпләгәндә	бер./км	3	3	4	2	2	1	1	0	0	0	0

8.3. Ресурслардан файдалануның нәтижелелеге күрсәткечләр, шул исәптән транспортировкада су югалтуларны (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) киметү.

Кыр Шонталы авыл жирлегенә ССТ ҮС буенча ресурслардан нәтижелелек күрсәткечләренә факттагы һәм пландагы күрсәткечләр, шул исәптән су югалту дәрәжәсе түбәндәге таблицада китерелгән.

8.4. Торак-коммуналь хужалык өлкөсөндө дүүлөт сөясөтөн эшлөү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хахимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсөткөчләр.

Торак-коммуналь хужалык өлкөсөндө дүүлөт сөясөтөн эшлөү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хахимият органы тарафыннан Кыр Шонталы авыл жирлегенөң су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын элөгө актуальләштерү вакытына үзөклөштерелгән су белән тээмин итү өлкөсөндө эшлөүнөң башка күрсөткөчлөрө билгеләнмөгән.

9 кисәк. «Үзөклөштерелгән су белән тээмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлегө (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатациялөгүгә вәкаләтлө оешмалар исемлегө».

9.1. Үзөклөштерелгән су белән тээмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлегө һәм аларны эксплуатациялөгүгә вәкаләтлө оешмалар исемлегө.

Хужасыз объект турында белешмәләр Россия Федерациясө дүүлөт хахимиятенөң башкарма органнарыннан, Россия Федерациясө субъектларыннан, жирлө үзидарө органнарыннан, шулай ук юридик һәм физик затларның гаризалары нигезендө килергә мөмкин.

Файдалану юлы белән су белән тээмин ителө торган үзөклөштерелгән су белән тээмин итү системалары, шул исәптән су үткөргөч чөлтөрлөр, хужасыз объектлары ачыкланган очракта, мондый объектларны эксплуатациялөгү гарантиялөгүчө оешма йө су белән тээмин итүне гамәлгә ашыра торган оешма һәм су үткөргөч чөлтөрлөрө күрсөтелгән объектларга милөкчөлөк хокукы мондый объектларга бирелгән дип танылганчыга кадәр яисө мондый объектларны билөгүгә алганчыга кадәр, мондый объектларны граждән законнары нигезендө калдырган милөкчө буларак кулланган һәм кулланган оешма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Хужасыз күчөмсөз әйбөр буларак исәпкә куелган объектлар ачыкланмаган.

2 бүлөк. Су агызу схемасы.

1 кисәк. Су агызу өлкөсөндө гамәлдөгө хәл.

1.1. Торак пункт территориясендөгө агып төшүчө суларны жыю, чистарту һәм эксплуатация зоналарына чыгару системасы структурасының тасвирламасы.

Кыр Шонталы авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су агызу системасы юк.